

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

nimi: mittetulundusühing Eesti Roheline Liikumine

registrikood: 80001670

tänavatalu nimi, Tiigi 8-24

maja ja korteri number:

linn: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 51003

telefon: +372 7422532

e-posti address: info@roheline.ee

veebilehe address: www.roheline.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Tulemiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Netovara muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	15
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalne põhivara	16
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud	17
Lisa 8 Annetused ja toetused	17
Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud	18
Lisa 10 Tööjõukulud	18
Lisa 11 Seotud osapooled	18
Aruande allkirjad	19

Tegevusaruanne

Sissejuhatus

ERL on keskkonnakaitsega tegelev mittetulunduslik organisatsioon, mille eesmärk on parandada Eesti keskkonna olukorda ja suunata meie ühiskonda rohelisele jätkusuutlikule mõtteviisile. ERL on mittepoliitiline liikmeorganisatsioon mille tegevus on viimastel aastatel keskendunud peamiselt keskkonnateadlikkuse tõstmisele. Olulisemate valdkondadena võib välja tuua Läänemere kaitse, tarbijateadlikkuse kujundamise, elurikkuse säilitamise, mahetoidu ja kohaliku põllumajanduse propageerimise, energeetika ja kliima, säästva planeerimise, maailmahariduse ja arengukoostöö.

ERL juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest ning õigusaktidest, organisatsiooni põhikirjast ning eetilise tegevuse põhimõtetest. Tunnustame Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu liikmete 2002. a. vastu võetud Vabaühenduste Eetikakoodeksit.

MTÜ Eesti Roheline Liikumine (ERL) 2015. aruandeaasta tegevus jaotus kahe suurema valdkonna vahel:

- 1) Väljapoole suunatud tegevus, mis oli 2015. aastal valdav: projektid, koostöö katusorganisatsioonidega, liikmeõhtud;
- 2) Organisatsiooni areng: jooksev töökorralduse parandamine ja lahenduste sobitamine vastavalt ERL arengukavale.

Juhtimine ja personal

2015. aasta esimeses pooles kuni üldkoosolekuni 23. mail kuulusid ERL juhatusesse Meriliis Kotkas, Marje Ruisu ja Peeter Vissak. Uue juhatuse koosseisu valiti Peeter Vissak, Liisalotte Elme ja Mart Kullamaa. Asendusliikmeteks valiti Marje Ruisu ja Peeter Kask.

Kummalegi koosseisule ei tehtud juhatuse töös osalemise eest väljamakseid.

2015. aastal oli töötajate keskmine arv 4, neist täistööajaga 1 (teised vastavalt 0,75, 0,5 ja 0,25). Erivatest projektidest võtsid aga lühiajaliselt (kestvusega mõni päev kuni pool aastat) osa 7 erinevat inimest.

ERL töös osalevad ka vabatahtlikud, kelle töötunnid on enamasti osaks projektirahastuste kohustulikul omafinantseeringul. Aktiivseid vabatahtlike on umbes 20 ringis.

ERL tegevus- ja personalikulud kaeti projektipõhiselt. Ülevaade selle kohta on aruande lõpus olevas sihtfinantseerimise tabelis.

Projektid ja tegevused 2015. Aastal

1. Keskkonnapoliitika kujundamine

ERL osales aktiivselt Eesti Keskkonnaühenduste Koja (EKO) töös, milleks on peamiselt ühisalgatuste koostamine ning avalike seisukohavõttude läbiarutamine ja koostamine.

1.1. EKO koostas 2015. aasta riigikogu valimisteks poliitikasoovitused alljärgnevatel valdkondades:

- 1.1.1. Euroopa Liidu keskkonnapoliitika (linnu- ja loodusdirektiivide reform) – 4 ettepanekut;
- 1.1.2. Energeetika vabanemine põlevkivisõltuvusest – 10 ettepanekut;
- 1.1.3. Maavarade kasutuse jätkusuutlikkus – 5 ettepanekut;
- 1.1.4. Kemikaalide keskkonnaohutus – 4 ettepanekut;
- 1.1.5. Transport – 7 ettepanekut;
- 1.1.6. Läänemere seisund – 4 ettepanekut;
- 1.1.7. Põllumajandus ja mahetootmine – 8 ettepanekut;
- 1.1.8. Looduskaitsekorraldus – 5 ettepanekut;
- 1.1.9. Metsandus – 6 ettepanekut;
- 1.1.10. Keskkonnaharidus – 2 ettepanekut.

1.2. 2015. aastal tehti 2 ühisavaldust:

- 1.2.1. Eesti Keskkonnaühenduste Koja ja Eesti Maavarade Ühingu avaldus keskkonnaministri ja Riigikogu liikmete poole: vajame tasakaalustatud maavarapoliitika arengut
- 1.2.2. EKO ja EMÜ lisakulutuste katteallikatest

1.3. 2015. aastal on saadetud järgmised EKO ühiskirjad:

- 1.3.1. Seisukohad seoses veeseaduse muutmise eelnõuga
- 1.3.2. Rail Balticu KSH avalikustamine
- 1.3.3. Nabala kaitseala loomise uuringud
- 1.3.4. Eesti Keskkonnaühenduste Koja liikmesorganisatsioonide seisukoht Keskkonnaministeeriumi poolt kokku kutsutavale metsandusnõukogule esitatud metsaseaduse muudatuseettepanekute kohta

1.4. Ka TTIP-2015 ja Stop TTIP & CETA Eesti kampaaniad (vt. projektid 2.5 ja 2.6) kuuluvad sisuliselt keskkonnapoliitika kujundamise valdkonda.

2. Keskkonnateadlikkus

2.1. Projekt: School of Sustainability (SofS) / Elamine jätkusuutlikus maailmas

Projektijuht: Kai Allikas

Projekti töötajad: Kai Allikas (0,75), Eliisa Saksing (kommunikatsioonijuht, 0,25), Birgit Arujõe (finants, 0,2)

Projekti kestus: 01.02.2015-01.04.2018

Rahastus: Euroopa Komisjon, DEAR programm, lisaks loodetav Välisministeeriumi rahastus

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:** Kasutades aktiivseid publiku kaasamise meetodeid rääkida erinevatest teemadest, mis hetkel päevakorras või olulised. Teemad peavad olema seotud arengumaadega või globaalsete probleemidega. Lisaks avalikele üritustele on projekti eesmärgiks kasvatada organisatsiooni võrgustikku ja võimekust rääkida kaasa keskkonnaprobleemides.
- **Projekti tegevused:** Igal projektiaastal ca 5 vestlusõhtut (eesmärk 250 inimest) ja kaks väiksemat üritust/treeningut vabatahtlikele, aktivistidele vms (eesmärk 40 inimest), Rohelise Tee Õhtu formaadiga sarnased, tihti ka välja reklaamitud RTÕ lehe alt. Lisaks aastatel 2016 ja 2017 üks 3-päevane suvekool. Sel aastal toimunud vestlusõhtute teemad: kliimapagulased, elektroonilised jäätmed, ERLi jõulupidu, ERLi üldkoosolek 2015 ja tulemas on mikroplastide teema (märtsi lõpus).
Kaudsemad mõjud on igapäevasesse ERLi ellu panustamine, informatsiooni jagamine, uute projektide leidmine, suhtlemine partneritega ja osalemine rahvusvahelises koostöös.

2.2. Projekt: Arengu rahastamine ja rahastamise areng Euroopa arenguaastal 2015: Üleeuroopaline kampaania, et viia koosõlla Euroopa investeringud arengumaades, jätkusuutlikku arengut ja vaesuse vähendamist toetava ELi poliitika ning aastast 2015 ÜRO säästva arengu aastatuhande eesmärkidega

Projektijuht: Kadri Green

Projekti töötajad: Kadri Green, Birgit Arujõe

Projekti kestus: 01.01.2015-31.12.2017

Rahastus: European Commission – Directorate General for Development and Cooperation - EuropeAid (84%), Välisministeerium (16%)

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:** Projekti eesmärk on tõsta nii eestlaste kui ka sihtriikide kodanike teadlikkust arengukoostööst ja analüüsida arengukoostöös osalevate rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide rahastuse mõju nii keskkonnale kui kogukonnale.
- **Projekti tegevused:** Projekti raames viiakse osaliselt läbi keskkonnakahjulike hüdroelektrijaamade ehitamise vastane kampaania Gruusias ja kogukonna vaenuliku põllumajanduse vastane kampaania Ukrainas. Kampaania käigus teavitatakse Gruusia avalikkust ohtudest, mida läbimõtle mata suured hüdroelektrijaamad põhjustavad nii keskkonnale kui kohalikule kogukonnale, korraldatakse koos kogukondadega erinevaid üritusi tõstmaks kogukondlikku alagatusvõimet. Gruusia ja Ukraina kampaania käigus tehakse arengupankadele (EBRD, EIB) soovitusi ja muudatusettepanekuid antud projektide kahjuliku keskkonna- ja sotsiaalmõju vähendamiseks.

2.3. Projekt: EBRD/MENA (Democratising energy for development: mobilising public support for fair energy relations and democratising the process regarding the EU Common External Energy Policy to develop a coherent, just and sustainable European policy)

Projektijuht:

Projekti töötajad: Kadri Green

Projekti kestus: 01.01.2013-31.12.2015

Rahastus: Euroopa Komisjon, EuropeAid

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:**
- **Projekti tegevused:** 2015. Aastal toimus üks Rohelise Tee Õhtu elektri teemal

2.4. Projekt: Tartu linna elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine Rohelise Tee Õhtute abil

Projektijuht: Birgit Arujõe

Projekti kestus: veebruar-detsember 2015

Rahastus: Tartu Linnavalitsus, EKO

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:** Rohelise Tee Õhtute eesmärgiks on tõsta linnaelanike teadlikkust erinevatel keskkonnateemadel, mis puudutavad nende igapäeva elu ning seeläbi toetada neid keskkonnasõbralikumate otsuste tegemisel. Rohelise Tee Õhtud on aruteluõhtud, mis suurendavad sellest osavõtjate keskkonnateadlikkust, tekitavad huvi loengul käsitletud teemade süvitsi uurimiseks ning vastavad nende võimalikele küsimustele seoses käsitletava teemaga. Loengusarja jooksul tekkinud sidemed esinejate ja osavõtjate vahel soodustavad suhetevõrgustiku väljakujunemise kaudu edasist keskkonnaalast koostööd.
- **Projekti tegevused:** Projekti raames toimus 9 aruteluõhtut Tartu loodusemajas. Iga teema puhul oli olemas esineja(d), kes teemat läbi oma kogemuste ja teadmiste tutvustas. Käsitletud teemade hulgas olid näiteks permakultuur, Euroopa Liidu ja USA vabakaubanduslepe, kohaliku toidu tarbimise võimalused Tartu piirkonnas jm.

Rohelise Tee Õhtud jätkuvad Tartus ka 2016. aastal. Lisaks on plaanis Rohelise Tee Õhtud muuta regulaarseks ka Tallinnas.

Rohelise Tee Õhtute Facebooki leht: <https://www.facebook.com/Rohelise-Tee-%C3%95htu-125174284235560/>

2.5. Projekt: TTIP 2015 - Estonia

Projektijuht: Piret Väinsalu

Projekti töötajad: Piret Väinsalu + vabatahtlikud

Projekti kestus: Märts-Mai 2015

Rahastus: Friends of the Earth Europe

Projekti kirjeldus:

- Teadvustada inimestele EL-USA vabakaubanduslepingu (TTIP) ohte ja koguda allkirju TTIP peatamiseks Euroopa kodanikealgatuse raames
- Materjalide tõlkimine, kodulehele TTIP alalehe tegemine ja facebooki lehe tegemine ja haldamine, infomaterjalide tegemine ja printimine. Kohtumine potentsiaalsete liitlastega TTIP teemal (Eesti Keskkonnaühenduste Koda), Eesti Europarlamendi saadikutega TTIP teemal kontakteerumine, Postimeheses arvamuskirjutaja Alex Lotmanilt, 7. mai Trooja hobuse päev Tartus ja 8. mail Tallinnas, raadiointervjuud Generaadiole (saade Tuuletallaja) ja Nõmme Raadiole (saade Roheline Vabariik), projekti kajastus Tartu Postimehes, Pealinnalehes, Postimehes, Õhtulehes, Bioneeris, Telegramis.
- www.roheline.ee/TTIP, [facebook.com/AvalikultTTIPst](https://www.facebook.com/AvalikultTTIPst)

2.6. Projekt: Stop TTIP and CETA campaign in Estonia

Projektijuht: Piret Väinsalu

Projekti töötajad: Piret Väinsalu + vabatahtlikud

Projekti kestus: august-oktoober 2015

Rahastus: JMG Foundation

Projekti kirjeldus:

- Jätkata TTIP kampaaniaga, põhieesmärgiks koguda allkirju TTIP peatamiseks Euroopa kodanikealgatuse raames.
- Intervjuud arvamuskirjutajate ja poliitikutega Arvamusfestivalil, valmisid 8 videointervjuud ja üks kokkuvõttev video (<https://www.facebook.com/avalikultTTIPst/videos>), TTIP teema tutvustamine Ökokogukondade kokkutulekul, vestlusõhtu Kaupo Vipiga ja videoklipp (https://www.youtube.com/watch?v=5V9e_ktQmTs) arvamuskirjutaja Piret Väinsalut, avaldati TTIP teemaline lugu venekeelses Pealinnas, Keskkonnaõiguse keskus avaldas TTIP analüüsi (<http://roheline.ee/analuuus>), analüüsi kajastus meedias ja analüüsi esitlus Tartus, Tammsaare pargis allkirjade kogumine TTIP petisioonile, videointervjuu Tallinna TVle, Facebooki postitused TTIPst ja kodulehe uuendamine, venekeelse infovoldiku tegemine ja info ka vene keeles kodulehele, kohtumine potentsiaalsete liitlastega (Talupidajate Keskkliit, Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts, Keskkonnaühenduste koda) ja ühendust võtmine veel mitmete teistega.
- www.roheline.ee/TTIP, [facebook.com/AvalikultTTIPst](https://www.facebook.com/AvalikultTTIPst)

3. Läänemeri

3.1. Projekt: RIVERWATCH / nitraadiseire

Projektijuht: Meriliis Kotkas

Projekti töötajad: Peeter Vissak, Meriliis Kotkas, Maret Merisaar, Peep Tobreluts, Jaak Jaaku

Projekti kestus: 01.01.2015 – 31.12.2015

Rahastus: CCB

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:** Lihtsate käepäraste vahenditega teostatava nitraadiseire meetodika tutvustamine ja rakendamine, vabatahtlike seirevõrgustiku väljatöötamine
- **Projekti tegevused:** Tutvustaval seminaril osalemine (Meriliis Kotkas), meetodilise käsiraamatu tõlkimine eesti keelde (Peeter Vissak), proovialade valik üle Eesti (Peeter Vissak, Peep Tobreluts, Jaak Jaaku). 2016. aastal jätkub praktiline proovivõtt väljatöötatud skeemi alusel, kaasates erinevaid koole ja vabatahtlikke üle Eesti. Läbiviijad Peeter Vissak, Peep Tobreluts, Jaak Jaaku, vabatahtlikud, kooliõpilased.

3.2. Projekt: Angerjavoldiku tõlkimine

Projektijuht: Peeter Vissak

Projekti töötajad: Peeter Vissak

Projekti kestus: 01.11.2015 – 31.12.2015

Rahastus: CCB

Projekti kirjeldus:

- **Eesmärk:** Angerja kui Euroopas ohustatud liigi tutvustamine laiale avalikkusele
- **Projekti tegevused:** Angerja kui Euroopas ohustatud liigi bioloogiat ja kaitset tutvustava voldiku tõlkimine eesti keelde.

<http://roheline.ee/userfiles/Ohustatud%20euroopa%20angerjas.pdf>

3.3. Projekt: MARINE LITTER / Mikroplastik**Projektijuht:** Maret Merisaar**Projekti töötajad:** Maret Merisaar**Projekti kestus:** 01.01.2015 – 31.12.2015**Rahastus:** CCB**Projekti kirjeldus:**

- **Eesmärk:** Teabe kogumine mikroplastide esinemisest Eestis, teabe levitamine mikroplastide kahjulikkusest laiale avalikkusele
- **Projekti tegevused:** Seire Eesti kauplustes pakutava kauba osas, leiti 200 nimetust, mis sisaldavad mikroplastikuid. Voldiku tõlkimine eesti keelde, raadioesinemine 2015. aastal. Teema jätkuv populariseerimine 2016. aastal - esinemine Rohelise Tee Öhtul märtsis/aprillis 2016.
http://www.roheline.ee/userfiles/Mikroplastikud_CCB_2015.pdf

3.4. Projekt: AQUACULTURE Vesiviljelus**Projektijuht:** Kalvi Karu**Projekti töötajad:** Kalvi Karu**Projekti kestus:** 01.10.2015 – 31.12.2015**Rahastus:** CCB**Projekti kirjeldus:**

- **Eesmärk:** Vesiviljeluse propageerimine, teabe levitamine laiale avalikkusele.
- **Projekti tegevused:** Vesiviljeluse teemalise teksti tõlkimine (Kalvi Karu). 2016. aastal planeeritud jätkutegevus on tõlgitud voldiku avaldamine ERL kodulehel (Birgit)
<http://roheline.ee/userfiles/J%C3%A4tkusuutliku%20vesiviljeluse%20edendamise%20L%C3%A4%C3%A4nemere%20piirkonnas.pdf>

3.5. Projekt: HELCOM i III lisa veekaitsemeetmete ja nende rakendamise tutvustamine avalikkusele**Projektijuht:** Maret Merisaar**Projekti töötajad:** Peeter Vissak**Projekti kestus:** 01.10.2015 – 31.12.2015**Rahastus:** CCB**Projekti kirjeldus:**

- **Eesmärk:** Ülevaade lämmastiku ja fosfori koormuse vähendamisest.
- **Projekti tegevused:** Ühtlasi tehti kordusülevaade sõnniku käitlemise seadustest, mille kohta koguti teavet ka 2014 aastal ilmunud suurfarmide keskkonnamõju raportis. Näidistalude valimine esmase valiku hulgast. Esimese valikuringi talude sõnnikumajanduse kirjeldamine. Osalemine temaatilise voldiku koostamisel (lähtematerjal, fotomaterjal).
  - 2016 aasta jätkutegevus: Pärast materjalide laekumist toimetusrühmale ning brošüüri valmimist brošüüri tõlkimine eesti keelde ja teabe levitamine.

3.6. Projekt: Kliimamuutuste mõju Läänemerele**Projektijuht:** Maret Merisaar**Projekti töötajad:** Maret Merisaar**Projekti kestus:****Rahastus:****Projekti kirjeldus:**

- **Eesmärk:** Teabe levitamine kliimamuutuste kohta laiale avalikkusele enne Pariisi COP21 kohtumist.
- **Projekti tegevused:** Infovoldiku koostamine, materjalide avaldamine koduleheküljel.
<http://roheline.ee/userfiles/Kliimamuutused%20L%C3%A4%C3%A4nemere%20piirkonnas.pdf>

4. ERL tegevus kohapeal ja osavõtt Eesti üritustest**4.1. ERL enda kohalik tegevus****4.1.1. Projekt ERL'i arenguhüpe (jätk)****Projektijuht:** Kadri Tõnnisson**Projekti kestus:** 01.04.2014 – 31.03.2015**Rahastus:** Kodanikuühiskonna sihtkapital (KÜSK)**Projekti kirjeldus:**

- **Eesmärk:** Uue kodulehe loomine, arengukava koostamine ja liikmeskonnast ülevaate saamine
- **Projekti tegevused:** Vabatahtlike abiga uuendati liikmete nimekirja, loodi uus koduleht www.roheline.ee (koostöös OÜ Greatoniga),

korraldati arenguseminare ja koostati uus arengukava.

4.1.2. Rohelise Tee Öhtu ja selle formaadis toimunud ürituste teemad

4.02.2015	"Kodune jäätmekäitus ja vihmaussikompostid"
4.03.2015	"Vabatahtlikuna (öko)maailma"
25.03.2015	"Mürgid meie toidulaual ja looduses"
15.04.2015	"Kuidas läheneda permakultuurile?"
13.05.2015	"Kuidas mõjutab meid Euroopa Liidu ja USA vabakaubanduslepe?"
16.09.2015	"Kohalikust toidust ja linnaaiandusest"
14.10.2015	"Vabakaubanduse hind"
28.10.2015	"Igapäevamenüü kohalikust toidust"
23.11.2015	"E-jäätmed"
1.12.2015	"Kes on kliimapagulased?" /Tartu
9.12.2015	"Kes on kliimapagulased?" /Tallinn
10.12.2015	"Elektri tootmisest ja energeetikast arusaadavalt ja lihtsalt"

4.1.3. Infokirjad

Aastal 2015 saadeti välja 6 infokirja, vahemikus aprill-detsember (suvekuud jäid vahele). Infokirjas kajastatakse ERLi tegevust ja aktuaalsemaid keskkonnateemasid, antakse ülevaade tulevastest ERLi üritustest ja pakutakse mõnigaid huvitavaid artikleid lugemiseks. Infokiri ilmub korra kuus, v.a suvel. Liikmetel ja vabatahtlikel on võimalik infokirja koostamisse panustada.

4.2. Osavõtt Eesti üritustest

4.2.1. Seto Folk 26.-28. juulil, 2015

Eesti Roheline Liikumine osales Seto Folgil, et propageerida rohelisemat elu ning tutvustada jätkusuutlikke kogukondi ja nende kogemusi ning edulugusid.

Tegevused, mida ERL Seto Folgil pakkus:

- Võimalus arvutada enda ökojalajälje suurus.
- Roheline tahvel vahvate mõtete kogumiseks ja heade mõtete jagamiseks teistega.
- Roheline chill – mõnus lugemisnurk küllastajatele. Valikus oli põnevaid lugemist erinevatel keskkonnateemadel nii eesti kui ka võõrkeeltes, nii väikestele kui suurtele.
- Jätkusuutlike kogukondade loengud ja arutelu väikeste jätkusuutlike kogukondade kogemuste ja edulugude tutvustamiseks (põhirõhk oli põllumajandusel ja energial).
- Lõbus roheline seltskonnamäng.
- Võistluslik fotojaht.
- Roheline ja mitte väga tavaline õnneloos.

4.2.2. Tartu Supilinna päevad 20.-26. aprillil, 2015

ERL tegevused:

- orienteerumine - keskkonnaprobleemide lahendamise seotud tegevus;
- lauamängu põhjal tehtud mäng;
- lastele prügisorteerimise mäng;
- töötoad - meisterdamine.

4.2.3. Koostöö Aieseciga

Teavitustöö arengukoostöö teemal Seto folgil, Tartu Supilinna päevadel ja Tartu linnas.

5. Osavõtt katusorganisatsioonide ja teiste välismaiste organisatsioonide üritustest

5.1. Bankwatch CEE Governance meeting – Mart Kullamaa

Arutluse all olid organisatsiooni juhtimise ja muud tehnilised küsimused.

5.2. FoE Europe GMO Campaigners' meeting – Mart Kullamaa

Arutluse all olid GMode ja "Uute GModega" seonduvad küsimused, kampaaniad erinevates euroopa riikides ja strateegiad edaspidiseks.

5.3. FoEE AGM 2015 (FoEE üldkoosolek Gruusias Chakvis 1.-4. juunil) – Birgit Arujõe

5.4. ISDS training - Piret Väinsalu

FOE-E korraldatud ISDS koolitus (TTIP osa) 5.-6. märtsil 2015 Brüsselis

5.5 FoEE Climate & Communications Meeting – Eliisa Saksing

Brüsselis FoEE Climate & Communications koosoleku tehti plaane, kuidas detsembrikuine kliimakonverentsi aktsioon täpsemalt välja peaks nägema ning kuidas iga FoEE liikmesriik oma riigis COP21 teematikat avalikkusele kommunikeerima peaks.

5.6. COP21 - ERL oli esindatud 6 vabatahtlikuga tänavaaüksustel.

COP21 kohta loe siit: http://roheline.ee/userfiles/ERL%20infokiri_jaanuar%202016.pdf

5.7. Berliin, põllumeeste toetusaktsioon "We are fed up"

Õpilasfirma SIBIS kaks liiget osalesid ERLi koostööpartneritena/vabatahtlikena Berliinis põllumeeste toetusaktsioonis "We are fed up"

5.8. YFOEE (Young Friends of the Earth Europe) suvelaager ja AGM (Annual General Meeting) Prantsusmaal 20-28.07.2015. Kai Allikas

5.9. CCB (Coalition Clean Baltic) suvekool "Our Common Baltic Sea" - Poolas 9-14.09.2015. Kai Allikas

5.10. School of Sustainability (FOE) treening Inglismaal. Teemaks erinevate aktiivsete meetodite kasutamine ürituste planeerimisel ja publiku kaasamisel 28.09-02.10.2015. Kai Allikas

5.11. CCB Jätksuutliku kalakasvatuse konverents 11-12 novembril Stockholmis - Kalvi Karu

5.12. CCB organisatsioonide esindajate kevadine koosolek + aastakoosoleku konverents - aprill 2015 a. - Maret Merisaar

5.13. CCB organisatsioonide esindajate sügisene koosolek (kõik Läänemere maad) 23-25 oktoober, Tallinn, Hotell Rock al Mare (Uue tegevsekretäri Mihhail Durkini esimene töökoosolek liikmesorganisatsioonide esindajatega). Korraldas Maret Merisaar.

6. Osavõtt koostöövõrgustike tööst

6.1. CCB

Koostöö eesmärk: konnaseisundi kaitseks ja parandamiseks Läänemere vesikonda jäävate riikide majandustegevuse, seadusandluse ning avalikkuse teadlikkuse mõjutamise kaudu.

ERL osalus aastast 1990.

Lisaks projektide alalõigus toodud projektidele selgitati välja perspektiivsed koostöösuunad (koos perspektiivsete täitjatega):

- Rannikute majandamine, looduskaitse ja liigirikkus – Peeter Vissak;
- Keskkonnahoidlik kalakasvatus – Kalvi Karu (tõlkis brošüüri ja käis Stockholmis konverentsil kontakte sõlmimas);
- Põhjavee/joogivee nitraadiseire – Jaak Jaaku ja Peep Tobreluts;
- Mikroplastikud - Maret Merisaar ja Kai Allikas (Kosmeetikatoodete seire 2015 a suvel ja voldiku tõlkis sügisel tegi Maret Merisaar);
- Randade prügistamise seire mobiiliäppiga - Liis Truubon ja Kai Allikas (Kai käis koolitusel Kopenhaagenis);
- HELCOM III lisas olevate uute veekaitsemeetmete (Puhverribad, talvine taimkate, fosfori indeksi arvutamine jms) rakendamise seire- Maret Merisaar (Trükis ilmub 6 aprilliks, kui Tartus toimub HELCOMI eutrofeerumistööühma koosolek);
- Fosfori ja lämmastiku koormuse (eutrofeerumise) vähendamine – Maret Merisaar, Peeter Vissak, Jaak Jaaku (see teema on mitme projekti vahel killustunud);
- Euroopa Liidu Merendus ja Kalanduspoliitika tööühmas Maret Merisaar (regulaarsed koosolekud Põlluministeeriumis);
- Euroopa Liidu põllumajanduspoliitika (Maaelu Arengukava) teemalistel koosolekutel käib Silvia Lotman ELF poolt, ilmselt oleks vajalik ka ERL osavõtt;
- Ökoloogiline reoveepuhastus maasulates ja üksikelamutes – Peep Tobreluts;
- Kliimamuutuste mõju Läänemerele – projekti /tegevust käimas pole, eelmise aasta Pariisi koosoleku eel tõlkisime ja avaldasime kodulehel

infomaterjali, tuleks teemat jätkata;

- Uued perspektiivsed teemad – sademeveega merre juhirava koormuse vähendamine ja ravimite reostus merre (olmereoveega). Palju taustainfot olemas Maret Merisaarel, kuna need projektid on ka TTÜS käsil praegu.

6.2. Pesticide Action Network Europe (PAN-E) tegevusest

Koostöö eesmärk: pestitsiidide keelamine või piiramine Euroopa Liidus.

ERL osalus: liitus 2012 aasta septembris; peamine koostöö vorm: infovahetus.

Jooksva info edastamine neonikotiinoidide keelustamise kampaania kohta.

ERL kontaktisik võrgustikus on Aleksei Lotman, esindaja ERL juhatuse liige Peeter Vissak.

Viiimati osaleti jooksvalt korralisel koosolekul novembris 2014.

ERL on PAN-E kaudu ka Euroopa Komisjoni juures avalikkuse kaasamise grupi DG AGRI koosseisus.

7. Vabatahtlike kaasamine

2015. aasta üritustel on vabatahtlike kaasatud erinevate ürituste ettevalmistamises, korraldamises ja läbiviimises. Nt võtsid vabatahtlikud osa nii Supilinna päevadest kui Seto Folgist, samuti TTIP kampaaniatest. Igakuiselt saavad vabatahtlikud panustada Rohelise Tee Õhtu läbiviimisse, infokirja koostamisse, www.roheline24.ee arendamisse (täielikult vabatahtlike töö ja edasiarendus). Vahel osalevad nad ka rahvusvahelistel koolitustel ja seminaridel. Sel aastal oli ka üks projektialgatus, aga idee ei jõudnud lõpuni.

Mitmetel üritustel kaasati praktikante.

8. Sihtfinantseerimine 2015.a.

	Projekti tähis	Jääk seisuga 31.12.14	Nõue 31.12.2014	Laekunud siht- ja omafinantseerimine 2015.a.-l	Nõue 31.12.2015	Kasutatud 2015.a.-l	Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest 31.12.2015
1	DEAR			30117,26		28405,47	1711,79
2	ARENGUHÜPE	1107,62		619,07		1726,69	
3	CCB	1541,87		250,00		1641,64	150,23
4	EKO		59,10	6340,00		5938,50	401,50
5	CCB MARINE			1700,00		1281,67	418,33
6	SCHOOL OF			21634,00		18087,68	3546,32
7	TTIP2015			3000,00	1248,16	4248,16	
8	STOPTTIP			3000,00		2941,52	
9	TEEÕHTU			1332,92		1332,92	
10	RESERVFOND	6839,62				58,79	6898,41
	kokku	9489,11	59,10	67993,25	1248,16	65663,04	13126,58

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Varad		
Käibevara		
Raha	15 266	2 483
Nõuded ja ettemaksud	1 248	6 598
Kokku käibevara	16 514	9 081
Põhivara		
Materiaalne põhivara	7 120	8 128
Kokku põhivara	7 120	8 128
Kokku varad	23 634	17 209
Kohustused ja netovara		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksud	21 789	13 542
Kokku lühiajalised kohustused	21 789	13 542
Kokku kohustused	21 789	13 542
Netovara		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	3 667	2 770
Aruandeaasta tulem	-1 822	897
Kokku netovara	1 845	3 667
Kokku kohustused ja netovara	23 634	17 209

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014
Tulud		
Liikmetelt saadud tasud	840	377
Annetused ja toetused	215	260
Tulu ettevõtlusest	80	0
Muud tulud	66 733	49 328
Kokku tulud	67 868	49 965
Kulud		
Mitmesugused tegevuskulud	-18 818	-20 633
Tööjõukulud	-49 864	-27 406
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 008	-1 008
Muud kulud	0	-21
Kokku kulud	-69 690	-49 068
Põhitegevuse tulem	-1 822	897
Aruandeaasta tulem	-1 822	897

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	-1 822	897
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 008	1 008
Kokku korrigeerimised	1 008	1 008
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	13 597	-16 679
Kokku rahavood põhitegevusest	12 783	-14 774
Kokku rahavood	12 783	-14 774
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 483	17 257
Raha ja raha ekvivalentide muutus	12 783	-14 774
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	15 266	2 483

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	2 770	2 770
Aruandeaasta tulem	897	897
31.12.2014	3 667	3 667
Aruandeaasta tulem	-1 822	-1 822
31.12.2015	1 845	1 845

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Roheline Liikumine raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuiseid ja lühiajalisi pangadeposiite. Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumuselt maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 2556.- eur ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusel või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised amortisatsiooninormid/kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp Amortisatsiooninorm Kasulik eluiga

Maa ei amortiseerita ei amortiseerita

Ehitised ja rajatised 5 - 10% 10 - 20 aastat

Seadmed 15 - 25% 4 - 6 2/3 aastat

Sõidukid 25 - 33% 3 - 4 aastat

Muu inventar 33 - 50% 2 - 3 aastat

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Annetused ja toetused

Ettevõtte on lähtunud sihtfinantseerimiste kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui ettevõtte aktsepteerib finantseerimisega kaasnevat tingimusi ja kavatses neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumusel; varade soetamise toetusena saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena, mis kantakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglases väärtuses. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Tulud

Tulude ja kulude aruande koostamisel on lähtutud RTJ 14 lisas toodud skeemist. Sihtasutuse põhitegevusest lähtudes on tulude kulude aruandes skeemi kirjete nimetusi täpsustatud. Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes. Liikmemaksude kajastamisel tuluna on võetud arvesse ka seda, kas laekumine on selles perioodis tegelikult kindel.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Kokku raha	15 266	2 483

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Muud nõuded	1 248	1 248
Viitlaekumised	1 248	1 248
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 248	1 248
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Muud nõuded	6 596	6 596
Viitlaekumised	6 596	6 596
Ettemaksed	2	2
Tulevaste perioodide kulud	2	2
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 598	6 598

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	548	150
Sotsiaalmaks	2 727	232
Kohustuslik kogumispension	196	67
Töötuskindlustusmaksed	195	93
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	3 666	542

Lisa 5 Materiaalne põhivara

(eurodes)

	Kokku	
	Ehitised	
31.12.2013		
Soetusmaksumus	20 132	20 132
Akumuleeritud kulum	-10 996	-10 996
Jääkmaksumus	9 136	9 136
Amortisatsioonikulu	-1 008	-1 008
31.12.2014		
Soetusmaksumus	20 132	20 132
Akumuleeritud kulum	-12 004	-12 004
Jääkmaksumus	8 128	8 128
Amortisatsioonikulu	-1 008	-1 008
31.12.2015		
Soetusmaksumus	20 132	20 132
Akumuleeritud kulum	-13 012	-13 012
Jääkmaksumus	7 120	7 120

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	270	270
Võlad töövõtjatele	4 583	4 583
Maksuvõlad	3 666	3 666
Muud võlad	144	144
Muud viitvõlad	144	144
Saadud ettemaksed	13 126	13 126
Tulevaste perioodide tulud	13 126	13 126
Kokku võlad ja ettemaksed	21 789	21 789
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	488	488
Võlad töövõtjatele	1 565	1 565
Maksuvõlad	542	542
Muud võlad	458	458
Muud viitvõlad	458	458
Saadud ettemaksed	10 489	10 489
Tulevaste perioodide tulud	10 489	10 489
Kokku võlad ja ettemaksed	13 542	13 542

Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2015	2014
Mittesihotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	840	377
Kokku liikmetelt saadud tasud	840	377

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2015	2014
Mittesihotstarbelised annetused ja toetused	215	260
Kokku annetused ja toetused	215	260

Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2015	2014
Üür ja rent	1 221	1 274
Mitmesugused bürookulud	266	558
Lähetuskulud	2 320	292
Koolituskulud	2 870	1 712
Riiklikud ja kohalikud maksud	7	0
posti- ja sidekulud	846	961
arvutitehnika ja muud IT teenused	78	3 001
liikmemaksud	631	543
raamatupidamisteenus	1 813	2 305
transpordikulud	990	1 989
toimetus- ja trükiteenus	1 357	3 039
reklaam	213	0
pangateenus	72	74
elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmise ürituste korraldamine	6 134	4 885
Kokku mitmesugused tegevuskulud	18 818	20 633

Lisa 10 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014
Palgakulu	37 268	20 452
Sotsiaalmaksud	12 596	6 954
Kokku tööjõukulud	49 864	27 406
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	6	5

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Füüsilisest isikust liikmete arv	937	932